

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Olgy Klímové a soudkyň JUDr. Marty Havlové a JUDr. Jany Řeřichové **ve věci vyšetřovaného M** [REDACTED] **R** [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupeného JUDr. Evou Šámalovou, advokátkou se sídlem Ústí nad Labem, Velká Hradební 2/484, **k návrhu P** [REDACTED] **R** [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupeného JUDr. Markem Görgesem, advokátem se sídlem Plzeň, Malá ul. č. 6 a **za účasti nezletilých dětí V** [REDACTED], nar. [REDACTED] a **M** [REDACTED] nar. [REDACTED] **R** [REDACTED], zastoupených Magistrátem města [REDACTED] jako opatrovníkem, jejich matky **M** [REDACTED] **P** [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED] [REDACTED], zastoupené JUDr. Janou Bednářovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Reznická 20 a **Okresního státního zastupitelství Plzeň-město**, o omezení způsobilosti k právním úkonům, o odvolání vyšetřovaného a **M** [REDACTED] **P** [REDACTED] do rozsudku Okresního soudu Plzeň-město č.j. 15 Nc 1254/2007 ze dne 7.11. 2008,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **m ě n í tak**, že **M** [REDACTED] **R** [REDACTED], nar. [REDACTED] se omezuje ve způsobilosti k právním úkonům, a to tak, že není schopen činit právní úkony majetkové povahy, jejichž hodnota převyšuje 75.000,- Kč měsíčně.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
- III. Státu se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

V záhlaví uvedeným rozsudkem soud prvního stupně omezil vyšetřovaného M. R. ve způsobilosti k právním úkonům tak, že je schopen nakládat pouze s majetkem do výše 75.000,- Kč měsíčně pro uspokojení svých běžných potřeb a potřeb rodiny. Současně rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a o náhradě nákladů řízení placených státem. Soud po provedeném důkazním řízení dospěl k závěru, že u vyšetřovaného jsou naplněny předpoklady vymezené v § 10 odst. 2 občanského zákoníku (dále jen o.z.), trpí-li závažnou duševní poruchou (), která není jen přechodného rázu a v důsledku které jsou jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti podstatně sníženy, v případě ovlivnění těžkou depresivní poruchou s psychotickými příznaky (bludem) až vyloučeny. Vlivem této duševní poruchy pak nemá vyšetřovaný soudný náhled na své onemocnění ani chování, jímž zejména z hlediska ekonomického ohrožuje nejen sebe, ale i svou rodinu. Za dané situace a s přihlédnutím k okolnosti, že i při dodržování léčebného režimu je prognóza u vyšetřovaného nejistá, omezil tohoto v jeho způsobilosti k právním úkonům v uvedeném rozsahu, když zohlednil jeho dosavadní životní úroveň.

Proti tomuto rozsudku podal vyšetřovaný a matka jeho nezletilých dětí M. P. včasné odvolání. Shodně namítali neopodstatněnost soudem stanoveného omezení, neboť mají za to, že duševní porucha, jíž vyšetřovaný trpí, není tak závažného rázu, aby tuto nebyl schopen za pomoci rodiny zvládnout a tím i vykonávat všechny právní úkony bez omezení. Krom toho se domnívají, že není správné pozitivní vymezení právních úkonů, které je vyšetřovaný oprávněn konat, neboť toto neuvádí, a ani uvádět nemůže, všechny úkony, které vyšetřovaný přes svou duševní nemoc může konat. Pokud by tedy měl být vyšetřovaný ve způsobilosti k právním úkonům omezen, pak by měl soud zvolit vymezení negativní, neboť taková formulace výroku je přesná a vyšetřovaného zbytečně neomezuje. V této souvislosti odkázali i na stanovisko bývalého Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.11.1977 Cpj 160/76. Z uvedených důvodů proto navrhovali, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že návrh na omezení způsobilosti vyšetřovaného k právním úkonům zamítne, eventuelně tak, že právní úkony, které vyšetřovaný není oprávněn konat, vymezí negativně.

Navrhovatel i Okresní státní zastupitelství Plzeň-město ve svých vyjádřeních navrhli potvrzení odvoláním napadeného rozsudku s tím, že tento je zcela v souladu s ve věci vypracovanými znaleckými posudky. Formulace výroku rozhodnutí je dle navrhovatele otázkou ryze právní a náleží soudu, dle Okresního státního zastupitelství výrok soudu prvního stupně nijak závažně vyšetřovaného v jeho právech neomezuje.

Odvolací soud přezkoumal odvoláním napadený rozsudek dle ustanovení §§ 212 a 212a občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.), přihlédl k důvodům podaného odvolání i vyjádření k němu a poté dospěl k závěru, že co do věci samé není důvodné.

Skutkový stav, z něhož soud prvního stupně při svém rozhodování vycházel a který podrobně rozvádí v odůvodnění napadeného rozsudku, má v oporu v provedeném dokazování a odpovídají mu i právní závěry tímto soudem vyslovené, že ve smyslu ustanovení § 10 odst. 2 o.z. je na místě vyšetřovaného omezit ve způsobilosti k právním úkonům. Ze znaleckých posudků, výpovědi znalce i ošetřujícího lékaře vyšetřovaného je zřejmé, že , jíž vyšetřovaný trpí, je doprovázena pocitu viny, sebevýčitek a pravděpodobně i

bludným přesvědčením, že je vinu nutné odčinit charitativní činností. Proto s přihlédnutím k předchozímu způsobu života vyšetřovaného (darování nemovitosti, jež mu nepatří, nadměrná charitativní aktivita či nadměrné a nepřiměřené nákupy), nejisté prognóze jeho nemoci vzhledem k resistenci k léčbě, je omezení jeho způsobilosti k právním úkonům v majetkové sféře v rozsahu stanoveném soudem prvního stupně, přihlíženo i k jeho dosavadní nadstandardní životní úrovni a majetkovým poměrům, pro ochranu vyšetřovaného a jeho rodiny oprávněné.

Jde-li o formulaci výroku, kterým se vyšetřovaný omezuje ve způsobilosti k právním úkonům, pak z ustanovení § 10 odst. 2 o.z. nevyplývá jakým způsobem, tedy zda negativním či pozitivním, se tak má stát. I s ohledem na odvolateli zmíněné stanovisko bývalého Nejvyššího soudu Československé republiky se odvolací soud přiklání k jejích námitkám, že přesnější a znění zákona více odpovídající je taková formulace výroku rozsudku, že občan není způsobilý k určitým právním úkonům, tedy, že se zpravidla dává přednost negativnímu výčtu právních úkonů, k nimž občan není způsobilý, protože je s ním spojeno menší nebezpečí, že se zapomene uvést všechny právní úkony, k nimž občan způsobilý je. Proto, pokud odvolací soud změnil napadené rozhodnutí soudu prvního stupně, tak nikoliv pro nesprávné věcné rozhodnutí ve věci, ale proto, aby odpovídajícím způsobem vyjádřil rozsah nezpůsobilosti vyšetřovaného k určitým právním úkonům.

V souvislosti s uvedenou změnou musel odvolací soud podle ustanovení § 224 odst.2 o.s.ř. rozhodnout nejen o nákladech odvolacího řízení, ale nově i o nákladech účastníků před soudem prvního stupně, stejně tak jako o nákladech státem zálohovaných (ustanovení § 191 o.s.ř.). Důvody, pro které soud I. stupně žádnému z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, stejně tak jako pro které nepřiznal státu jím zálohované náklady řízení, lze vztáhnout i na řízení odvolací. Proto bylo o těchto nákladech odvolacím soudem rozhodnuto stejně, jako soudem prvního stupně.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR v Brně, prostřednictvím Okresního soudu Plzeň-město, dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam - § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

V Plzni dne 19.2.2009

Za správnost vyhotovení:
Ludmila Velková

JUDr. Olga Klímová, v.r.
předsedkyně senátu